

ZAINZA KONTSEILU SEKTORIALA BULTZATZEAREN INGURUKO KONTROL **MOZIOA**

Olaia Duarte Lopezek, EH BILDU udal taldeko zinegotziak, Udaltzaren Organo Araudiaren 98. artikulua oinarri, mozio hau aurkezten du Udaltzaren azter dadin. Mozioa 2021eko uztailaren 12an Pertsonen Zerbitzuen Batzordean aztertutako interpelazioaren ondorioa da.

JUSTIFIKAZIOA

Zaintzaz hitz egiten dugunean elkarrekiko erantzukizunaz hitz egiten dugu, lehenetsun sozialaz hitz egiten dugu eta horrek duen kostu ekonomiko eta pertsonalaz. Pertsona guztiak gara elkarren mendekoak eta zaintza beharrak ditugu gure bizitza ziklo osoan. Gizartearen zahartzeak, jaiotza-tasa baxuak, egungo bizi itxaropenak... zaintza eredu pluraltasunetik eraiki behar dugula erakusten digute, arreta sozializatuz eta emakumezkoak zaintzaren erantzule bakarra izatetik askatuz. Horrek bai balioak bai gizarte antolamendua aldatzera garamatza, administrazio publikoaren inplikazioa eta gizonezkoen erantzukidetasuna bilatuz.

Oro har, familiak izan dira zaintzaren arreta informala eskaini dutenak gaixotasunak, ezintasunak, istripuak, mendekotasunak... izan direnean, eta adineko pertsonen zein haurren zaintza egin behar izan direnean. Funtzio hori emakumeon bizkar geratu da gehienetan (zaintza beharra duenaren ama, bikotekidea, alabak edo ahizpak).

Beste modu batera esanda, emakume zaintzailearen rola sare informalaren elementu nagusia da. Urteetan, politika publikoak emakumeok betetzen dugun hutsune hori bete gabe jarraitu du eta, ondorioz, emakumeok egiten dugun zaintza informal horrekin jarraitzera zigortu gaitu.

Zereginen esleipen hori oso errotuta dagoen ikuspegi patriarkaletik egiten da. Historikoki gizonezkoak enplegu ordaindu eta formalera bideratu diren bezala, emakumeak, berriz, mendekotasun egoeran egon dira eta zeregin txikiagoak betetzera igaro dira (ordaindu gabeko zainketa lana), zaintza sexuaren berezko eta naturalizat jotzen den zerbait femeninoa izango balitz bezala.

Emakundeek aurreko aurkeztutako azkeneko zaintza ikerketan argazki hau konfirmatzen du¹: *enplegua duten euskal emakumeek gizonek baino askoz ere denbora gehiago eskaintzen diote adingabeak nahiz mendekoak zaintzeari. Etxetik kanpo lan egiten duten emakumeek 5,1 ordu ematen dituzte egunean 15 urtetik beherako seme-alabak zaintzen; gizonek, aldiz, 3,3 ordu. Gizonek seme-alabak zaintzeko eszedentzien % 7,4 hartzen dituzte, eta mendekoak zaintzeko eszedentzien % 17,9. Horrenbestez, zaintza-lanak gizonen erantzukizunik eza dela-eta,*

1 <https://www.emakunde.euskadi.eus/gizoneus/-/gizonduz-covid19/>

EH Bildu talde politikoa **Grupo político EH Bildu**

Ijentea, 1 - Tel. 943481027 - www.donostia.ehbildu.eus -
20003 Donostia

emakume askorentzat oztopo bihurtzen dira profesionalki garatzeko, eremu publikoan parte hartzeko, aisialdiaz gozatzeko eta osasun ona edukitzeko orduan, eta, ondorioz, besteak beste, emakumeen laneko eskubideak eta gizarte-babeseko eskubideak murrizten dira.

Era berean, zaintza formalaren alorrean ere gabeziak nabariak dira. Gogora dezagun egun adinekoren egoitzetako langileek 260 egun baino gehiago daramatzatela greban, haien lan baldintzak hobetzeko, eta elkarteek etengabe salatzen dute etxeko langileen egoera zaurgarria, batez ere, pandemiaren testuinguruan. Hau da, nahiz eta zaintza formala izan, egoerak prekariora izaten jarraitzen du eta zaintzan lan egiten duten profesionalen % 90 emakumezkoak dira berriro ere.

Gure taldeak behin eta berriro aurkeztu ditu zaintza eredu publiko eta duin baten aldeko proposamenak; esate baterako, hirian lan egiten duten 2.500 inguruko etxeko langileen baldintzak hobetzeko kontrol mozioak edo etxez etzeko laguntzako 400 profesionalen lan-baldintzak hobetzeko neurriak. Gehienetan, Udal Gobernuaren ezetza izan dugu aurrean.

Oraingoan, eragile sozialak dira (ASADE elkarte, Elkartu, Mara-Mara elkarte, Bidez Bidez, Gautena, Arrats, LAGAEL, Plazandreok, Haurralde, Donostiako Emakumeen Etxea eta Sos Arrazakeriko etxeko langileen kolektiboak) zaintzen eredu publiko baten alde lan egiteko eskaera egin dutenak, ekainaren 21ean erregistro bidez aurkeztutako dokumentuaren bitartez. Eskaeran, Zaintzaren Kontseilu Sektorial baten sorrera proposatzen dute, kontseilu honen helburua izanik zaintza behar etengabeak dituen gizarte honetan, hiri kontratu bat sinatzea, zaintza merkatuaren eta gizartearen arteko erantzukizun partekatuko gaitzat hartuta, baina baita etxe barruko gizon eta emakumeen artekotzat ere.

Uztaileko batzordeetan Parte-hartzeko delegatua interpelatu dugu eragileek egindako eskaerari dagokionez, eta haren erantzuna izan da eskaera Berdintasun sailera bideratu dela eta Udal Gobernuak ez duela iritzirik zaintzaren kontseilua sortzearen inguruan, erabakia Berdintasun zinegotziaren esku utziz. Aldiz, batzorde berean, Berdintasuneko delegatuak gai beraren inguruan galderak erantzun ditu eta adierazi du kontseiluaren eraketa bultzatzea ez dela departamentuaren ardura.

Azaldutako egoera kontuan hartuta, behean sinatzen duen zinegotziak honako MOZIO hau aurkezten du:

KONTROL MOZIOA

1.- Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari, Zaintzaren Kontseilu Sektorialaren sorrera sustatu dezala proposamena egin duten eragileekin batera.

Donostian, 2021eko uztailearen 16an

EH Bildu talde politikoa
Grupo político EH Bildu

Ijentea, 1 - Tel. 943481027 - www.donostia.ehbildu.eus -
20003 Donostia

Olaia Duarte López
EH Bildu udal taldeko zinegotzia